

Labklājības ministrija

Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums

+

Horizontālais princips

«Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana»

Inese Vilcāne

Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un
attīstības departaments

09/05/2025

EIROPAS SAVIENĪBAS publiskā iepirkuma direktīvas

Eiropas Savienībā Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums (SAPI) ir jāveic saskaņā ar 2014. gadā pieņemtajām publiskā iepirkuma direktīvām un principiem, kuri ir nostiprināti ES Līgumā un Pamattiesību hartā, kā arī starptautiskajos nolīgumos un ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCPRD).

SAPI ir apzināta, sistemātiska un stratēģiska tādu apsvērumu integrēšana ar iepirkumu saistītās darbībās, kas rada pozitīvu ietekmi uz sabiedrībai būtisku problēmu risināšanu.

SAPI mērķis pašā pamatā ir nodrošināt sociālās jomas juridisko saistību izpildi.

Eiropas Komisija

2021/C 237/01 Sociāls iepirkums – rokasgrāmata sociālo apsvērumu ietveršanai publiskajos iepirkumos (2. izdevums) . . .

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:237:FULL>

7 iemesli kāpēc publiskos iepirkumus veikt sociāli atbildīgā veidā:

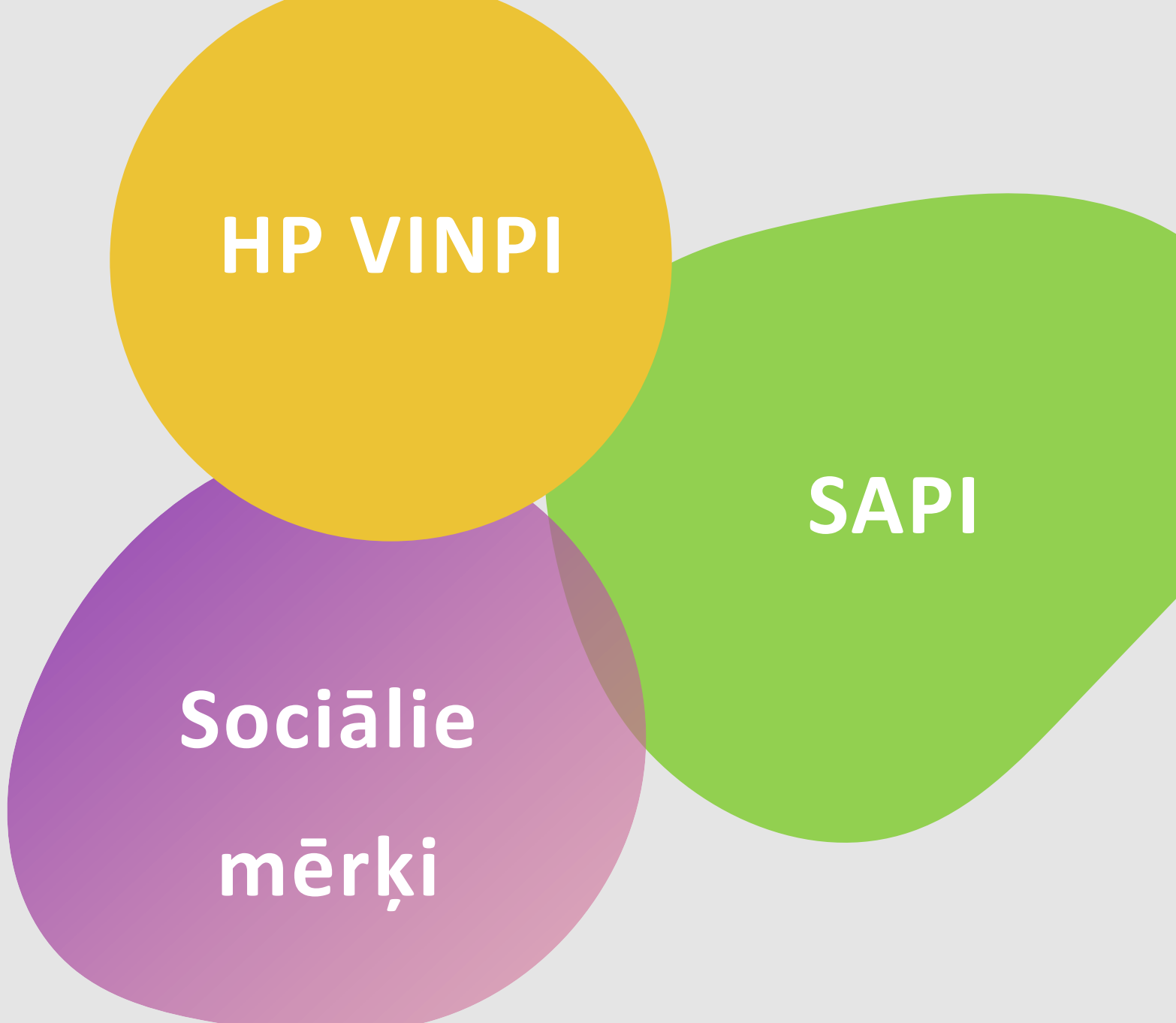
1. SAPI **veicina nodarbinātības iespējas nelabvēlīgā situācijā esošām personām**, darbiniekiem uzlaboti darba apstākļi un sekmētas kvalifikācijas celšanas iespējas.
2. SAPI ļauj **maziem un vidējiem uzņēmumiem** piedalīties publiskajos iepirkumos.
3. SAPI palīdz īstenot pasūtītāju **stratēģiskos un sociālos mērķus**.
4. SAPI ietvaros var tikt iesaistītas **nevalstiskās organizācijas un sociālie uzņēmumi**.
5. SAPI ietvaros var tikt uzlabota **sadarbība ar visām ieinteresētām personām**, pakalpojuma sniedzējiem un sociālajiem partneriem.
6. Publiskais sektors kā **teicams sociālās atbildības piemērs**.
7. SAPI katrs iztērētais *euro* ļauj padarīt mūsu **ekonomiku inovatīvāku, ilgtspējīgāku, iekļaujošāku un konkurētspējīgāku**.

**Kā SAPI var
īstenot Jūsu
projektos?**

HP VINPI

SAPI

**Sociālie
mērķi**

Sociālais mērķis:

1. Veicināt nodarbinātības iespējas nelabvēlīgā situācijā esošām personām un personām ar invaliditāti

HP VINPI vispārīgās un specifiskās darbības, kuras var iekļaut iepirkuma nolikumā kā prasības pretendenta:

- nodrošināt personu ar invaliditāti un citu nelabvēlīgā situācijā esošu personu iesaisti līguma izpildē
- nodrošināt konsultatīva rakstura pasākumus darba devējiem par personu ar funkcionēšanas ierobežojumiem nodarbinātības aspektiem
- īstenot specifiskus atbalsta pasākumus personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem, piemēram, asistenta, zīmju valodas tulka, mentora, atbalsta personas pakalpojumus, specializēto transportu, darba vai mācību vietas pielāgošanu u.c.

Sociālais mērķis:

2. Pieklūstamība visiem

HP VINPI vispārīgās un specifiskās darbības, kuras var iekļaut iepirkuma nolikumā kā prasības pretendenta:

- nodrošināt klātienēs pasākuma vai pakalpojuma **norises vietas vides un informācijas pieklūstamību** cilvēkiem ar funkcionēšanas ierobežojumiem, nepieciešamības gadījumā nodrošinot tehnisko risinājumu nomu (piemēram, pārvietojamais panduss, pacelājs, norādes, indukcijas cilpu noma u.c.) un par to tiks informēti pasākuma dalībnieki
- papildus būvnormatīvā LBN 200-21 noteiktajam, īstenot labās prakses darbības, kas īpaši veicina vides un informācijas pieklūstamību cilvēkiem ar funkcionēšanas ierobežojumiem
- nodrošināt konsultatīva rakstura pasākumus par vides un informācijas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju risinājumu pieklūstamību personām ar dažādiem funkcionēšanas ierobežojumiem

Vides un informācijas pieklūstamība

Fiziska piekļuve bez
šķēršļiem

Informācijas
pieklūstamība tīmeklī
un medijos

Dokumentu,
prezentāciju un
materiālu pieklūstamība

Braille

Large Print

Drukāto materiālu
pieklūstamība

Vairāk par informācijas pieklūstamību: <https://www.lm.gov.lv/lv/informacijas-pieklustamiba-timekla-un-dokumentu-pieklustamiba-1112024>

Sociālais mērķis:

3. Cilvēktiesību un darbinieku tiesību aizsardzība

HP VINPI vispārīgās un specifiskās darbības, kuras var iekļaut iepirkuma nolikumā kā prasības pretendenta:

- **tiks izskausta naida runa, naida kurināšana digitālajā vidē:** saskaroties ar naida runu tīmeklī, par to tiks ziņots portāla administrācijai, kā arī drošības iestādēm un tiesībsargam. Ziņojot par naida runas gadījumiem tīmeklī, ir pietiekami veikt konstatētā fakta ekrānuzņēmumu, ko elektroniski var nosūtīt drošības iestādēm
- līguma izpildē iesaistītā personāla **atlase jānodrošina bez jebkādas tiešas vai netiešas diskriminācijas**, jāveicina mazāk pārstāvētā dzimuma piesaisti, personu ar invaliditāti piesaisti un nepieļaut diskrimināciju pēc rases, etniskās izcelsmes, dzimuma, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, pārliecības, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem
- pretendenta jānodrošina, ka pakalpojuma sniegšanas personālam uz līguma laiku ir jānodrošina **veselības aprūpe**

Sociālais mērķis:

4. Dzimumu līdztiesība

HP VINPI vispārīgās un specifiskās darbības, kuras var iekļaut iepirkuma nolikumā kā prasības pretendenta:

- pasākumi, kas sekmē **darba un ģimenes dzīves līdzsvaru**, paredzot elastīga un nepilna laika darba iespēju nodrošināšanu vecākiem ar bērniem un personām, kuras aprūpē tuviniekus
- sievietēm un vīriešiem jānodrošina **vienlīdzīga darba samaksa** un vienlīdzīgas karjeras izaugsmes iespējas
- tiks īstenotas specifiskas darbības, kuru mērķis ir **veicināt sieviešu un meiteņu interesi par STEM jomām** (zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika), uzlabot viņu finanšu prasības un finansiālo neatkarību

5. Mazināt diskrimināciju

HP VINPI vispārīgās un specifiskās darbības, kuras var iekļaut iepirkuma nolikumā kā prasības pretendenta:

- pretendenta jānodrošina, ka līguma izpildes laikā iestādē **tiks izstrādāts pretdiskriminācijas plāns**, t.sk. izstrādāta kārtībā, kādā tiek iesniegtas sūdzības par iespējamo diskrimināciju un kārtība, kādā tās tiek izskatītas, tostarp, sniegta atgriezeniskā saite sūdzības iesniedzējam
- darbiniekiem ar invaliditāti ir jānodrošina vienlīdzīgas iespējas, tostarp nodrošinot pieklūstamību, pielāgojot darba vietu un tehnoloģijas
- īstenot specifiskus atbalsta **pasākumus etniskās, reliģiskās piederības vai seksuālās orientācijas diskriminācijas risku novēršanai**, lai sekmētu sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļauto personu iekļaušanos sabiedrībā un mazinātu sociālo atstumtību

SAPI iekļaušana MKN:

atbalstāma, bet nav obligāta!

- (1) Piemērs MKN: **Atbalstāma** ir vides piekļūstamības un izmantojamības nodrošināšana, veicot sociāli atbildīgu publisko iepirkumu, kur tas ir attiecināms un atbilstošs ieguldījumu specifikai.
- (2) Piemērs MKN: **kur tas ir attiecināms**, īsteno sociāli atbildīgus iepirkumus

Paldies par uzmanību!

Vadlīnijas horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” īstenošanai un uzraudzībai (2021-2027)

<https://www.lm.gov.lv/lv/vadlinijas-horizontala-principa-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana-istenosanai-un-uzraudzibai-2021-2027>

Inese Vilcāne Inese.Vilcane@lm.gov.lv

Tel. 206 882 76

